

Sikkert fra frø til forbruger

- sikring af fremstilling af medicinsk cannabis

Med den nyligt ikrafttrådte forsøgsordning med medicinsk cannabis og etablering af større produktionsfaciliteter på dansk jord er der også opstået behov for tilfredsstillende sikring af cannabisproduktion i Danmark.

I henhold til Lægemiddelstyrelsens ”Vejledning til projektbeskrivelse til ansøgning om tilladelse af dyrkning og håndtering af cannabis med henblik på at udvikle cannabis til medicinsk brug” skal bygninger, faciliteter og lager sikres og svind bekæmpes. Der findes imidlertid ikke en standard eller vejledning, der hjælper producenterne med at styre deres sikring og finde vej i det store udbud af sikringsydelser. Derfor har SikkerhedsBranchen udarbejdet denne guide til gavn for producenterne.

Guiden giver et overordnet indtryk af hvordan man som producent af cannabis bør tænke sin sikring og hvilke sikringsformer man bør overveje. Guiden er altså ikke en facitliste eller en anbefaling af specifikke produkter, men skal snarere læses som et katalog over de sikringsforanstaltninger der kan være brugbare ved sikring af cannabis. Den endelige indretning af sikringen beror på den enkelte lokation, og man bør altid planlægge sine konkrete sikringstiltag i samarbejde med sin sikringsrådgiver og -leverandør.

Guiden er udarbejdet af SikkerhedsBranchen i samarbejde med AS Solution A/S, VSL, Loomis Danmark A/S, Nokas Værdihåndtering A/S og Nokas Teknik A/S.

Start med risikoanalysen

Ethvert sikringsprojekt starter med en risikoanalyse. Producenten bør stille sig selv spørgsmålene:

- Hvilke trusler står vi overfor?
- Hvor sårbare er vi?
- Hvad er konsekvenserne af uønskede hændelser?

Denne risikoanalyse vil givet vise at tyveri, røveri og svind på produktionsstedet er reelle trusler. Den vil formentlig også vise, at der er alvorlige risici forbundet med transport af det færdige produkt. Samtidig bør vi have in mente, at der vil være en brandfare som også bør indgå i analysen.

Risikoanalysen vil være udslagsgivende for det sikringsniveau, der skal vælges for hver proces fra frø til forbruger.

I forhold til introduktion af medicinsk cannabis i Danmark arbejdes der med fire hovedprocesser, der skal tænkes igennem i sikringsammenhæng:

- Produktion
- Forarbejdning
- Opbevaring
- Transport

I Danmark vil de fleste producenter af cannabisprodukter have de første tre processer i det samme anlæg. Den overordnede sikring af dette anlæg beskrives herunder, og transporten beskrives for sig.

Denne guide vil fokusere på de mest oplagte risici set fra et sikringsperspektiv:

- Tyveri
- Røveri
- Svind
- Brand

Sikring af produktion, forarbejdning og opbevaring

Sikring mod tyveri

Sikring bør tænkes udefra og ind. Start derfor med at se på perimeteren (den ydre grænse for det sikrede område). Perimeteren bør beskyttes med hegn og porte, der bør være i højeste klasse i henhold til anvisningerne i Forsikring & Pensions sikringskatalog, "Perimetersikring." Det kan endvidere overvejes at installere køretøjsstoppende foranstaltninger (pullerter).

Hegn og porte bør være forsynet med alarmsystemer, der afgiver alarm ved forsøg på gennembrydning eller overklating. Alarmsignal skal overføres til en politigodkendt kontrolcentral. Denne kan iværksætte en reaktion ved alarm ved at sende en vagt og/eller tilkalde politiet. I den forbindelse skal man være opmærksom på at virksomheden oftest har forsikringskrav til blandt andet reaktionstid og brugen af en ISO 9001-certificeret vagtvirksomhed.

Alarmsystemerne kan suppleres eller erstattes med tv-overvågning med funktioner til detektering af bevægelse og atypisk aktivitet omkring hegn og porte.

I dagtimerne bør man overveje vagtbemandet adgang ved en eller flere hovedporte. Vagtvirksomheden skal være autoriseret og bør være ISO 9001-certificeret på vagtområdet.

Efter arbejdstid kan vagten foretage et fast og defineret lukketilsyn, så det sikres at porte og andre adgangsveje er lukket og låst og adgang kun vil være mulig via adgangskontrol med to identifikationsmetoder (fx kort og kode).

Indenfor perimeteren bør adgang til kritiske områder som drivhuse, forarbejdningsfaciliteter og lager være forsynet med adgangskontrol med to identifikationsmetoder og/eller tyverialarm afhængigt af adgangsforholdene. Alle medarbejdere bør bære synligt billedlegitimation, og alle gæster bør forsynes med tydeligt og synligt gæstekort. På den måde kan alle ansatte holde øje med at der ikke går uautoriserede personer rundt indenfor perimeteren.

I dagtimerne kan det af praktiske hensyn være umuligt at holde alle kritiske områder aflåst eller under adgangskontrol. Kritiske områder, hvor der ikke færdes medarbejdere hele tiden, bør dog altid være aflåst og forsynet med adgangskontrol, også i arbejdstiden. Særligt store værdier bør være sikret i en særlig celle i bygningen, fx en værdiopbevaringsenhed.

Efter arbejdstid bør alle kritiske områder være lukket og låst og under adgangskontrol. Bygninger og andre indendørs kritiske områder bør være forsynet med alarm og tv-overvågning. Udvendige arealer omkring bygningerne bør være under tv-overvågning.

Som supplement kan det overvejes at gøre brug af vagtpatruljetilsyn på forskellige tidsintervaller. Det har præventiv effekt mod bl.a. indbrud, tyveri, hærværk, risiko for vandskader, brand og energitab.

Endvidere kan det overvejes at installere tågesikring, der aktiveres ved uautoriseret åbning af dør eller boks og hindrer tyvens syn.

Sikring mod svind

Ovennævnte foranstaltninger med adgangskontrol og tv-overvågning er også med til at bekæmpe svind, hvor medarbejdere stjæler fra virksomheden. Sikringsforanstaltningerne giver overblik over hvem der har haft adgang til hvad døgnet rundt, og man kan tildele adgangsrettigheder til forskellige medarbejdere og på den måde begrænse risikoen for svind.

Som supplement kan en vagt lave stikprøvekontrol af de ansatte og deres ejendele når de forlader virksomheden, ligesom der kan indføres forbud mod at medbringe tasker og lignende på visse områder af virksomheden. Overtrædelser og uregelmæssigheder vil være dokumenteret på tv-overvågningsbillederne.

Der kan endvidere være grund til at gennemføre dyberegående undersøgelser af de ansattes økonomiske forhold og relationer til kriminelle. Dette for at undgå at kriminelle presser medarbejdere til at stjæle eller lukke dem ind. Baggrundstjek før og jævnlige under ansættelsen bør indarbejdes i virksomhedens procedurer.

Sikring mod røveri

Røveri er et overfald, hvor man ved vold eller trusler om vold får udleveret værdier eller penge. Røveri kan imødegås ved som ovenfor beskrevet at have flere sikringszoner - perimeter, bygninger og særligt kritiske områder.

Ved røveri er tid en afgørende faktor. Derfor bør der være en overfaldsalarm med tryk placeret på strategisk rigtige steder, så medarbejderne kan alarmere en politigodkendt kontrolcentral, der iværksætter en reaktion. I tilfælde af røveri vil kontrolcentralen typisk tilkalde Politiet.

For at forsinke røveren bør man objektsikre de allerdyreste effekter. Det skal ske i en værdiopbevaringsenhed med tidslås som man kender fra bankverdenen, så det er fysisk umuligt selv for en kidnappet, autoriseret person at åbne enheden før den forprogrammerede tid er gået. Endvidere kan det overvejes at installere tågesikring, der aktiveres ved uautoriseret åbning af dør eller boks og hindrer tyvens syn.

Ved røveri og overfald bør der findes et sikret lokale hvor de ansatte kan søge tilflugt.

Husk at skilte

Man bør gøre opmærksom på en række af sine sikringstiltag via skiltning. Dels vil det afskrække tyven eller røveren i situationen, og dels vil rygtet brede sig i det kriminelle miljø, så fristelsen til at forsøge sig bliver mindre. For tv-overvågning er skiltning lovpligtigt, men det anbefales også at skilte om fx alarmsystemer, vagtpatroljering og værdiopbevaringsenheder med tidslås. Leverandørerne af sikringssystemerne kan hjælpe med at skilte optimalt.

Sikring af transport

En sikring af et omfang som beskrevet ovenfor vil få de fleste kriminelle til at opgive at angribe produktions- og opbevaringsfaciliteten. Det efterlader transporten af cannabis som det sidste og svageste led i kæden.

Ved transport af store værdier handler det først og fremmest om at gøre det vanskeligt at komme ind til værdierne, og sekundært om at ødelægge værdierne inden de kriminelle kan nå at få glæde af dem.

Da værdien af cannabis er meget høj, er det oplagt at stille samme krav til transport af cannabis som til transport af kontanter. I Danmark er værditransportbranchen underlagt en standard, DS 3999, der beskriver kravene til transport og opbevaring af kontanter. Man bør derfor bruge en værditransportør, der er certificeret efter denne standard.

I tilfælde hvor cannabisen skal transporteres over længere afstande, og hvor der foretages ophold i længere tid, må der stilles særlige krav til procedurerne og til at man fx benytter sikrede rastepladser.

Brandsikring

Kravene til brandsikring følger af Bygningsreglementet og godkendelser og tilladelser fra myndighederne. Det bør endvidere overvejes at installere et automatisk brandalarmeringsanlæg (ABA), så en brand hurtigt detekteres og alarm går til brandvæsenet.